

Yttrande till inriktningsärende 2025–2027

Bygglovs- och tillsynsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndspecifik omvärldsanalys	3
Konsekvenser av nämndens ekonomiska ramar i inriktningsärendet.....	4
Investeringar.....	6
Lokalresursplan.....	6
Eventuella förändringar av taxor och avgifter.....	6

Bilaga 1. Sammanställning av föreslagna taxeändringar

Bilaga 2. Taxa för geografisk information samt kart- och mättjänster (HKF 2230) (förslag)

Bilaga 3. Taxa för bygglovs- och tillsynsnämndens verksamhet enligt miljöbalken (HKF 4210) (förslag)

Bilaga 4. Taxa för bygglovs- och tillsynsnämndens verksamhet enligt alkohollagen, lagen om tobak och liknande produkter samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel (HKF 4250) (förslag)

Bilaga 5. Underlag till budgetberedning

Sammanfattning

I inriktningsärende 2025–2027 för Huddinge kommun föreslås nämnden få utökade driftsmedel 2025 som kompensation för intäktsbortfall i och med nytt EU-direktiv om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data, för kvalitetssäkring av kommunens fastighetsgränser och för arbetet mot avfallsbrottslighet och förorenade områden. Ramen minskas till följd av befolkningsminskning och lägre PO-kostnader. Den totala ramökningen är 0,3 mnkr.

Nämnden redovisar nedan vilka konsekvenser föreslagen ekonomisk driftsram får för verksamheten.

Nämndspecifik omvärldsanalys

Bygglovs- och tillsynsnämnden (nedan kallat nämnden) har de senaste åren tydligt märkt av nedgången i byggbranschen. Sänkningen av räntan och vissa andra signaler under början av 2024 pekar på att nedgången inom byggsektorn nått sin botten och att en försiktig uppgång kan ha börjat.

Kommunen står inför en kraftig expansion de kommande åren bland annat kopplat till arbetet med Tvärförbindelse Södertörn och Spårväg Syd. Det är av stor vikt att kompetens finns kvar inom nämndens verksamhetsområden när byggtakten åter vänder uppåt. Personalomsättningen är för närvarande lägre än vanligt men vid ökad byggtakt förväntas personalomsättningen öka inom nämndens bristyrken, främst för seniora handläggare.

Nämnden genomför regelbundet omvärldsbevakning för att säkerställa att nämndens taxor ligger i nivå med jämförelsekommunerna. Taxan som gäller för bygglovsverksamheten har under ett par års tid justerats. Generellt har enklare ärenden då blivit billigare. Införande av bland annat ytterligare automatiserade beslut kommer på sikt att leda till lägre avgifter men har fortsatt en viss utvecklingskostnad.

Under de senaste tre åren har Huddinge kommun sett en ökad avfallsbrottslighet och illegal avfallshantering när det kommer till masshantering och i takt med det ett ökat antal åtalsanmälningar. I länet är det bara två andra kommuner som de senaste åren gjort fler åtalsanmälningar på området än Huddinge. Naturvårdsverket har tagit fram en nationell tillsynsstrategi som Sveriges kommuner uppmanas att följa, i vilken avfallsbrottslighet är en stor del. I strategin ingår bland annat riktad tillsyn mot avfallstransportörer, åkerier och avfallsanläggningar.

Huddinge kommun och miljö- och bygglovsförvaltningen är en del av den samordnade tillsynen där utökad samverkan inom och utom kommunen förväntas öka stort. Möjligheten att delta är viktig för arbetet mot arbetslivskriminalitet. Nämnden ser att denna verksamhet är viktig att utveckla vidare.

Gällande tillsyn och prövning inom områdena miljö- och hälsoskydd, alkohol, tobak och receptfria läkemedel samt livsmedelskontroll är harmonisering med EU-lagstiftning, svensk tolkning och tillämpning, liksom centrala myndigheters vägledning, av fortsatt stor betydelse. Delning av data och rapportering kräver såväl anpassning av verksamhet och arbetssätt som fortsatt verksamhetsutveckling.

Det senaste året har förvaltningen fortsatt att bygga ut kommunens geodataplattform och spridit kunskap om nyttan med plattformen till kommunens olika förvaltningar, samt de kommunala bolagen Huga Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB. Målen och ambitionen har ändrats från samordning och förvaltning till utveckling och strategisk ledning. Behovet av det utvecklingsorienterade och strategiska arbetet inom geodata följer av den generella digitaliseringsutvecklingen i omvärlden, samt av att den koncerninterna efterfrågan inom lantmäteriverksamhetens ansvarsområden är större än någonsin, inte minst inom samhällsplanerings- och byggnadsområdet. Nämnden har under 2023 och 2024 tagit ett övergripande ansvar och initierat

arbetet med framtagande av en obruten digital samhällsbyggnadsprocess som kommer att pågå till och med 2025. Det finns stora effektiviserings- och utvecklingsmöjligheter i flertalet av kommunens verksamheter, där geodatakompetens spelar en avgörande roll. Nämnden är kostnadsbärare för hela kommunens geodataplattform samt tillhörande systemförvaltning. Verksamheten erbjuder även avgiftsfri support och avgiftsfritt utvecklingsstöd till kommunens verksamheter.

Nämnden har redan 2024 fattat sina första automatiserade beslut och planerar för en ökad användning av teknikstöd. Under 2024 har nämnden börjat undersöka möjligheten att använda artificiell intelligens (AI) i handläggning inom verksamheten. Inom bygglovsverksamheten finns redan ett framtaget förslag på pilotprojekt.

Bygglovsverksamheten har stora delar som måste hanteras inom skatteramen. Det är service genom rådgivning och viss tillsyn. Nämndens kostnader för rådgivning och tillsyn ökar i samma grad som de kostnader som täcks via avgifter. I de fall medel över tid inte tillförs för rådgivning och delar av tillsynen riskerar denna del att sakna finansiering. Enligt lagen får sådan verksamhet inte bedrivas med de avgifter som tas in. Just nu finns möjlighet att arbeta på det sätt som sker idag, men inte att utöka eller öka ambitionerna i arbetet med arbetslivskriminalitet samt artificiell intelligens som är relativt nya utvecklingsområden.

Boverket har fått i uppdrag att ta fram stöd till offentliga aktörer om byggnadsinformationsmodellering (BIM), då BIM ska komma att inkluderas i myndighetsutövningen. Under de kommande åren finns därmed behov av en kompetensutvecklingsinsats för bygglovshandläggarna. Kompetenshöjande, tidskrävande insatser behövs även med anledning av kommande förändringar inom plan- och bygglagstiftningen. Det gäller bland annat införandet av certifierade byggprojekt företag och att Boverkets byggregler ersätts av det som tidigare benämnts ”möjligheternas byggregler”. Detta kräver väsentligen annorlunda och högre kompetens än idag.

Inom verksamheten för bostadsanpassningsbidrag har ökade samhälls- och materialkostnader gjort att kostnaden för bidragen har ökat. Kostnaderna bedöms även framöver ligga på en hög nivå vilket gör att verksamheten ser en risk att inte klara budgeten på 5,3 mnkr 2024. I Mål och budget 2024–2026 har det för 2024 avsatts 1,6 mnkr i reserverade medel för bostadsanpassningsbidrag.

Konsekvenser av nämndens ekonomiska ramar i inriktningsärendet

Intäktsbortfall för leverans av geodataprodukter

Huddinge kommun tillhandahåller i nuläget delvis geodataprodukter mot avgift. Vissa geodataprodukter utgörs av öppna data, som omfattas av ny lagstiftning. Europaparlamentets och rådets direktiv om öppna data trädde i kraft den 17 juli 2019 och den 1 augusti 2022 implementerades direktivet i Sverige genom lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data.

I kommunens inriktningsärende har nämnden kompenserats med 2 mnkr för att täcka intäktsbortfallet. Vidare analys har visat att intäktsbortfallet kommer att uppgå till 2,45 mnkr.

Det finns hittills inga signaler om statlig kompensation för kommunernas intäktsbortfall från och med 2025. I maj sade statliga Lantmäteriet upp sina kvalitetsavtal med KLM-kommunerna¹ och i juni sades nuvarande ABT-avtal² upp med Huddinge kommun. Målsättningen för Lantmäteriet, vad gäller

¹ De kommuner som har kommunala lantmäterimyndigheter.

² Ajourhållningen av adress- och byggnadsinformation samt information om övrig topografi.

kvalitetsavtalet, är dock att tillsammans med representanter för kommunala lantmäterimyndigheter och Sveriges kommuner och regioner (SKR) ta fram ett nytt reviderat avtal som ska gälla från den 1 januari 2025. Arbetet har påbörjats men det är fortsatt oklart hur eventuella ersättningsnivåer kommer att se ut. Vad gäller ABT-avtalet så är budskapet att det inte blir några ersättningar till kommunerna från Lantmäteriet och ersättningsansvaret hänvisas vidare till regeringen.

Kvalitetssäkring av kommunens fastighetsgränser

I kommunens inriktningsärende erhåller nämnden 0,55 mnkr per år under tre års tid för kvalitetssäkring av fastighetsgränser, vilket nämnden ser positivt på.

Under 2024 har ett kommunövergripande projekt påbörjats med att ta fram arbetssätt för att utveckla en obruten digital samhällsbyggnadsprocess. Projektet ska bidra till effektivare arbetsprocesser genom att samhällsbyggnadsdata är digitala, korrekta och tillgängliga. Med digitala samhällsbyggnadsdata får invånarna bättre service då information om kommunens markinnehav kommer att finnas tillgänglig i olika typer av tjänster och kanaler. Ett av de viktigare fokusområdena i projektet är digitalisering av kommunens gällande detaljplaner och parallellt med det behöver fastigheternas gränser kvalitetssäkras. Denna insats bidrar även till ökat genomförande av kommunens detaljplaner och effektivare bygglovshandläggning samt exploatering och förvaltning av kommunens mark.

Avfallsbrottslighet och förorenade områden

För att kommunen ska kunna följa trenden och aktivt arbeta mot avfallsbrottslighet bedömer nämnden att det finns ett behov av en utökning av tjänst. Förutom det ökar arbetet med förorenade områden då avfallsbrottslighet kopplat till masshantering har ett starkt samband med förorenade områden. För att möta behovet som följer av tillsyn mot avfallsbrottslighet och arbetet med förorenade områden ser nämnden ett behov av utökning med en heltidstjänst. Cirka 10–20 procent kan täckas av tillsynsintäkter. För att finansiera resterande 80–90 procent ser nämnden behov av en bestående ramökning med 0,65 mnkr och nämnden ser positivt på att nämnden i kommunens inriktningsärende har fått en utökad budgetram för detta.

Ekologisk hållbarhet

Förändrade lagkrav om tillsynsverksamhet riktad mot små avlopp

Tillsynsverksamheten riktad mot små avlopp ska framöver tillämpa en ny nationell informationsmodell och riskklassningsmodell som ligger till grund för både anpassning av verksamhetsstöd och rapporteringskrav till Havs- och vattenmyndigheten. Tillämpningen kräver ett registreringsarbete för att dokumentera nödvändig information om kommunens 1 350 avloppsanläggningar i ett för ändamålet anpassat verksamhetsstöd. Behovet kan inte täckas med befintliga resurser utan att nuvarande kommunala miljömål påverkas. Nämnden bedömer att detta innebär ett behov om fyra tillkommande årsarbetskrafter under ett år alternativt att arbetet genomförs av 1,4 årsarbetare under cirka tre års tid, motsvarande 1,1 mnkr per år. Nämnden föreslår att kommunfullmäktige avsätter denna summa från de reserverade medel som enligt kommunens inriktningsärende finns för insatser inom ekologisk hållbarhet.

Investeringar

Nämnden ser positivt på att den enligt kommunens inriktningsärende erhåller totalt 0,8 mnkr i investeringsmedel för fortsatt utveckling av geodataplattform och för uppdatering av kommunens basdata.

Lokalresursplan

Nämndens cirka 120 medarbetare sitter i lokaler anpassade för ett aktivitetsbaserat arbetssätt i Flemingsberg. Det finns inga uppdrag planerade 2025.

Eventuella förändringar av taxor och avgifter

Nämnden föreslår ändringar i fyra taxor främst för att de ska stämma överens med förändrad lagstiftning och för att kunna ta rätt betalt för sitt arbete. Det rör sig endast om smärre taxeändringar som inte påverkar nämndens intäkter i någon stor utsträckning. Föreslagna nivåer på taxorna som används inom bygglovs- och tillsynsnämndens verksamhet gör att nämnden kan hålla en självfinansieringsgrad i linje med lagstiftningens intentioner.

Nämnden föreslår endast ett mindre tillägg i taxan för bygglovsverksamhet (HKF 2200). Det gäller en ärendetyp som idag saknas men som blir vanligare varför det nu bedöms finnas skäl att beräkna kostnaden för ärendetypen i stället för att använda timdebitering för varje enskilt ärende.

Taxan för geografisk information samt kart- och mättjänster (HKF 2230) föreslår nämnden ska revideras i enlighet med vad som framgår av bilaga 2. Ändringarna görs för att taxan ska stämma överens med det nya EU-direktivet om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data.

Nämnden föreslår vissa ändringar av taxan för bygglovs- och tillsynsnämndens verksamhet enligt miljöbalken (HKF 4210) som framgår av bilaga 3. Det rör sig om ändringar till följd av förändrade lagar och att vissa fasta avgifter ändras till att debiteras per timme för att nämnden ska kunna ta rätt betalt för utfört arbete.

Vissa avgifter i taxan för bygglovs- och tillsynsnämndens verksamhet enligt alkohollagen, lagen och tobak och liknande produkter samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel (HKF 4250) föreslår nämnden ska höjas i enlighet med vad som framgår i bilaga 4, för att nämnden ska kunna behålla sin självfinansieringsgrad.